

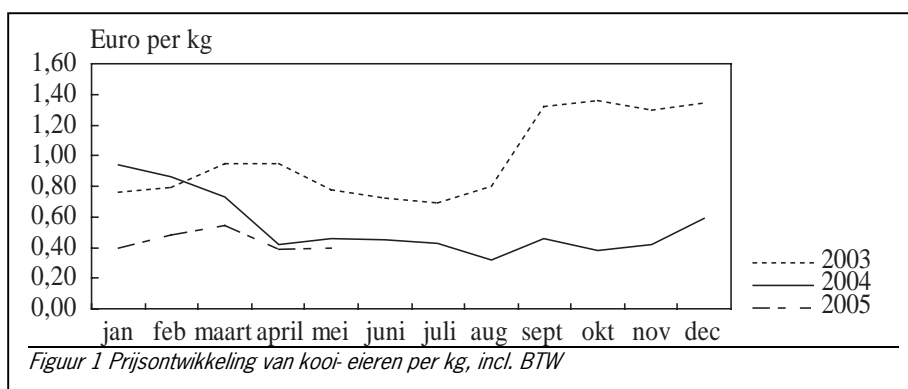
KWARTAALRAPPORTAGE LEGSECTOR: DIEPER IN HET ROOD

Arjan Wisman en Jan Bolhuis

Naast inkomensramingen op jaarbasis, die het LEI onder andere publiceert in het Landbouw Economisch Bericht, wordt sinds juni 2004 de stemming in de sector ook op eerdere momenten gepeild. De stemming wordt hierbij bepaald door de ontwikkeling van de prijzen en het saldo, het verschil tussen verkochte dieren en producten en toerekende kosten (zoals jonge hennen, voer, gezondheidszorg en energie). De kosten voor gezondheidszorg en energie zijn vastgesteld op een constant bedrag per bedrijf per jaar. In de berekening wordt uitgegaan van een bedrijfsomvang van 40.000 leghennen per bedrijf. De cijfers over 2003 gelden voor bedrijven die niet zijn geruimd vanwege de vogelpest.

Lage eierprijzen

De productie van eieren is het afgelopen jaar in Nederland met 30% toegenomen tot circa 9,2 miljard stuks. Hiermee komt de productie weer dicht bij het niveau van 2002, het jaar voor de uitbraak van de vogelpest. De sterke stijging is vooral tot stand gekomen door de snelle herbevolking van de geruimde bedrijven en voor een deel ook door het overschakelen van bedrijven uit de vleessector naar de scharreleisector. De stijgende productie in de EU-25 (+1,6%) had tot gevolg dat de prijzen het afgelopen jaar een historisch dieptepunt bereikten (figuur 1). Hoewel vanwege de extra vraag begin december een licht herstel optrad, nam de druk op de prijzen tegen het eind van het jaar weer toe. De dalende prijstendens zette ook in het nieuwe jaar door. In de tweede helft van januari werd door herbevoorrading bij de industrie de stemming iets vriendelijker. De prijzen liepen in de aanloop naar Pasen (eind maart) iets op, maar bleven ondanks op een teleurstellend laag niveau. Na de feestdagen gingen de prijzen opnieuw flink onderuit. Vanwege het ruimen van oude leghennen nam het aanbod langzamerhand iets af. Bovendien werden de restituties voor uitvoer naar buiten de EU verhoogd. Door deze ontwikkelingen is de stemming op de Eiermarkt in mei stilaan verbeterd.

Afzet moeizaam

Volgens schattingen van de Europese Commissie daalt de eierproductie in de EU-25 dit jaar met 1%, terwijl de Nederlandse eierproductie naar verwachting nog met circa 1,5% zal groeien. De productie zal met name in Spanje en Duitsland flink afnemen. Spanje heeft te kampen met droogte waardoor de graanoogst aanzienlijk lager dreigt uit te vallen. Dat veroorzaakt stijgende voerkosten die tot een versnelde afname van de pluimveesector kunnen leiden. De dalende productie in Duitsland kan tot gevolg hebben dat de afzetmogelijkheden voor ons land verbeteren en de eierprijzen na de zomervakanties daardoor op een kostendekkend niveau kunnen komen. Ook de afzet van pluimveevlees verliep moeizaam waardoor de prijzen van de uitgelegde hennen onder druk stonden. Het grote aanbod had tot gevolg dat de oude leghennen de laatste maanden vrijwel niets meer oprachten.

Ook saldo in het rood

Door bovengenoemde marktontwikkelingen verliep het eerste kwartaal van 2005 voor de leghennenhouders slecht. Hoewel het saldo ten opzichte van de voorgaande drie kwartalen in 2004 steeg, bleef het rond het nulpunt hangen (figuur 2). In het eerste kwartaal van 2004 was het saldo dankzij de betere eierprijzen nog behoorlijk hoog. Ook in het eerste kwartaal van 2003 lag het saldo op een redelijk goed niveau. Door de lage eierprijzen vanaf april 2004 werden de andere drie kwartalen echter negatief afgesloten, zodat op jaarbasis slechts een klein positief saldo resteerde. Dit betekent niet dat de leghennenhouders ook een positief inkomen behaalden; in het saldo zijn immers alleen de toegerekende kosten meegenomen. De overige betaalde kosten (huisvesting, mestkosten en overige algemene kosten) bedragen gemiddeld circa 140.000 euro per bedrijf per jaar, waardoor het gemiddelde gezinsinkomen in 2004 zwaar negatief werd. Onder invloed van de lagere eierprijzen na Pasen is ook het tweede kwartaal van 2005 vrij slecht begonnen. De maanden april en mei leverden opnieuw sterk negatieve saldi op, tussen de 5.000 en 6.000 euro negatief per bedrijf. Daardoor zal het saldo in het tweede kwartaal in zijn geheel ook negatief uitpakken. Op maandbasis is er sinds april 2004 slechts in drie maanden sprake geweest van een positief saldo, waarvan de laatste keer in maart 2005. De vooruitzichten op korte termijn zijn nog niet goed, ondanks de voorspelde lichte daling van de eierproductie. In het gebruikelijke seizoenspatroon zijn de eierprijzen in de zomermaanden laag en laat het najaar een stijgende tendens zien. Pas bij een gemiddelde eierprijs van 50 eurocent per kg ligt het gemiddelde saldo per bedrijf rond het nulpunt. Dat prijsniveau zal, zoals zich nu laat aanzien, op jaarbasis niet worden bereikt. Waarschijnlijk zal het saldo, maar vrijwel zeker het gezinsinkomen per bedrijf, over geheel 2005 opnieuw negatief worden. Voor een positief gezinsinkomen per bedrijf is op jaarbasis een eierprijs van circa 65 eurocent per kg nodig.

